

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 26/2021-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Jana Uhrinová s. r. o., Bezručova 1, Bratislava, IČO 52 424 944, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Jana Uhrinová, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 2/2019 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 2/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 2/2019 konal bez zbytočných prietahov.
3. [REDAKOVANÉ] **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **1 000 eur** (slovom tisíc eur), ktoré **j e** Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume **375,24 eur** (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) a zaplatiť ich jej právnej zástupkyňi JUDr. Jane Uhrinovej, Advokátska kancelária JUDr. Jana Uhrinová s. r. o., Bezručova 1, Bratislava do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 2/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 29. decembra 2006 podanou na Okresnom súde Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) 2. januára 2007 domáhala, aby súd určil, že výpoveď jej daná „z *opatrnosti*“ listom žalovanej organizácie, a to Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „odporca“), zo 7. augusta 2006, ktorou mal pracovný pomer sťažovateľky u odporcu skončiť 30. novembra 2006, je neplatná a pracovný pomer trvá aj naďalej. Sťažovateľka zároveň navrhla odporcu zaviazat' aj k náhrade mzdy a trov konania. Predmetné konanie je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 23 C 1/2007.

2.1. Okresný súd rozhodol o podanej žalobe sťažovateľky z 29. decembra 2006 rozsudkom č. k. 23 C 1/2007-245 z 9. októbra 2013 tak, že ju zamietol v celom rozsahu. Krajský súd na odvolanie sťažovateľky uznesením č. k. 6 Co 660/2013-277 z 18. decembra 2013 rozhodol o zrušení rozsudku okresného súdu č. k. 23 C 1/2007-245 z 9. októbra 2013 a vec vrátil na ďalšie konanie.

2.2. Okresný súd v ďalšom konaní čiastočným rozsudkom č. k. 23 C 1/2007-334 z 15. júla 2014 určil, že výpoveď daná sťažovateľke listom odporcu zo 7. augusta 2006 je neplatná a pracovný pomer trvá. Krajský súd na odvolanie odporcu uznesením č. k. 6 Co 617/2014-361 z 30. októbra 2014 rozhodol o zrušení čiastočného rozsudku okresného súdu č. k. 23 C 1/2007-334 z 15. júla 2014 a vec vrátil na ďalšie konanie.

2.3. Okresný súd v ďalšom konaní čiastočným rozsudkom č. k. 23 C 1/2007-550 z 15. júna 2016 určil, že výpoveď daná sťažovateľke listom odporcu zo 7. augusta 2006 je neplatná a pracovný pomer trvá. Krajský súd na odvolanie odporcu rozsudkom č. k. 6 Co 372/2016-607 z 15. marca 2017 potvrdil čiastočný rozsudok okresného súdu č. k. 23 C 1/2007-550 z 15. júna 2016 vo výroku, ktorým súd určil, že výpoveď daná sťažovateľke listom odporcu zo 7. augusta 2006 je neplatná, a vo výroku, ktorým súd určil, že pracovný pomer trvá, rozsudok okresného súdu č. k. 23 C 1/2007-550 z 15. júna 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

2.4. Okresný súd v ďalšom konaní rozsudkom č. k. 23 C 1/2007-774 z 25. mája 2018 určil, že pracovný pomer sťažovateľky u odporcu založený pracovnou zmluvou zo 7. februára 2001 trvá, odporcu zaviazal zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy vo výške 117 762,20 eur a náhradu škody vo výške 3 644,34 eur a napokon jej priznal aj nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V čase podania ústavnej sťažnosti prebieha na krajskom súde od 19. decembra 2018 odvolacie konanie, ktoré nie je dosiaľ skončené.

II. Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že „Krajský súd v konaní 6Co/2/2019 od prevzatia spisu v januári 2019 až do 12. 11. 2020, t. j. počas obdobia viac ako 22 mesiacov, nielen že nerozhodol vo veci, s ktorou je dotknutý senát dôkladne oboznámený už zo svojej predchádzajúcej rozhodovacej praxe, ale v danom konaní nevykonal ani jeden procesný úkon. Tohto nekonania sa súd dopustil napriek tomu, že je oboznámený s doterajším trvaním konania vo veci samej, ako aj s naliehavým záujmom sťažovateľky týkajúcim sa výpočtu jej starobného dôchodku.“. Zároveň zvýraznila, že „... Krajský súd v Bratislave sa medzičasom s... vecou oboznámil a zaoberal už v konaniach 6Co/372/2016 (rozsudok z 15. marca 2017), 6C0/617/2014 (uznesenie z 30. 10. 2014), 6Co/660/2013 (uznesenie z 18. decembra 2013), 8C0 92/2011 (uznesenie z 29. apríla 2011) a 7Co 264/2010 (rozsudok z 24. novembra 2010).“. Teda „... nárokmi sťažovateľky sa od roku 2013 zaoberá ten istý senát Krajského súdu v Bratislave, t. j. senát 6Co. Z uvedeného rovnako vyplýva, že v predchádzajúcich troch prípadoch (v rokoch 2013, 2014 a 2017) rozhodol tento senát o odvolaní v rovnakej veci do dvoch, troch, resp. deviatich mesiacov od podania opravného prostriedku. Z tohto hľadiska je o to zarážajúcejšie, že v konaní 6 Co/2/2019 rovnaký senát Krajského súdu už takmer 2 roky relevantným spôsobom nekoná, čím výrazne prispieva k právnej neistote sťažovateľky, ktorá môže byť nečinnosťou súdu zvlášť poškodená pri uplatnení svojho nároku na starobný dôchodok, na ktorý jej vznikne nárok dňa 3.4.2021. Zásah do právnej istoty sťažovateľky je ešte výraznejší z dôvodu, že vo veci trvania jej pracovného pomeru s odporcom má krajský súd s ohľadom na § 390 Civilného sporového poriadku sám rozhodnúť, t. j. sťažovateľka očakáva od krajského súdu v tomto bode právoplatné rozhodnutie, ktoré, ak bude v jej neprospech, bude možné napadnúť jedine mimoriadnym opravným prostriedkom.“.

4. Sťažovateľka v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 6Co/2/2019 porušené bolo.“

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co/2/2019 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 6.087 € (slovom: šesťtisíc eur), ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 789,45 €, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť sťažovateľke, na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Jana Uhrinová s.r.o., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

5. Predseda krajského súdu stručne poznamenal, že predmetná vec bola pridelená od oddelenia 6 Co na základe platného rozvrhu práce. Po naštudovaní veci zákonnou sudkyňou bola vec v senáte 2. júna 2020 zreferovaná a spis odovzdaný predsedovi senátu s návrhom na ďalší postup. Vo veci bol aj nariadený termín pojednávania na 21. január 2021, pričom z dôvodu mimoriadnej situácie a na to nadväzujúcich režimových opatrení bol určený nový termín pojednávania na 14. apríl 2021. Zákonná sudkyňa je toho názoru, že v predmetnej veci koná plynule a bez zbytočných prietahov, a to aj s prihliadnutím na veci jej pridelené.

III.2. Replika sťažovateľky:

6. Sťažovateľka vo svojej replike poukázala na vyjadrenie podpredsedu krajského súdu z 20. februára 2020, ktorý ňou podanú sťažnosť na prietahy vyhodnotil ako čiastočne dôvodnú. S poukazom na vyjadrenie zákonnej sudkyne, v ktorom konštatovala, že vec naštudovala, zreferovala v senáte v období medzi 1. februárom 2020 a 2. júnom 2020, konštatovala irelevantnosť tejto jej procesnej aktivity vzhľadom na to, že *„krajský súd daným odvolaním disponoval od januára 2019...“*. Taktiež je toho názoru, že *„už samotný postup spočívajúci v nariadení pojednávania na deň, ktorý nasledoval takmer 12 mesiacov po poverení referujúceho sudcu (t. j. 20. 1.2021), je v rozpore so všeobecne známou premisou vyplývajúcou z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej je akceptovateľný čas na prípravu odvolacieho konania v zásade 9 mesiacov.“*. Nespornou skutočnosťou ostáva, že krajský súd (čo sám ani nespochybňuje) v predmetnej veci v období medzi januárom 2019 a januárom 2020 bez ospravedlniteľného dôvodu nekonal. V závere poukázala aj na okolnosť, *„že od právoplatného rozhodnutia veci 6 Co/2/2019, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, závisí tiež výsledok súvisiaceho konania, ktoré Krajský súd v Bratislave prejednáva pod sp. zn. 9 Co/452/2010 (vzhľadom na uznesenie KS BA z 11. februára 2013, v prílohe) a v súvislosti s ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky na prejednanie záležitosti) v primeranej lehote už nálezom III. ÚS 51/2013-44.“*.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

IV.1. Právomoc ústavného súdu:

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika

ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8.1. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

8.2. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

9. Podľa § 122 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

9.1. Podľa § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

9.2. Podľa § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže a) prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

9.3. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

IV.2. Ústavnoprávne východiská všeobecne:

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97, I. ÚS 10/98, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

12.1. V praxi sa vyskytujú aj prietahy, ku ktorým dochádza až po vydaní rozhodnutia, pretože síce už bolo v konaní rozhodnuté, avšak rozhodnutie nebolo sťažovateľovi doručené, resp. nenadobudlo právoplatnosť. Je preto treba skúmať aj dĺžku konania, ktoré nebolo právoplatne skončené, hoci prípadne už mohlo byť vo veci rozhodnuté [napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Zarembová proti Slovenskej republike z 23. 11. 2010, bod 19, Sirotnák proti Slovenskej republike z 23. 12. 2010, bod 28, Bubláková proti Slovenskej republike z 15. 2. 2011, bod 18].

13. Ústavný súd teda akcentuje, že pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“ (III. ÚS 127/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13.1. „Základné právo na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov a v primeranej lehote patrí k tým právam, ktoré zásadným spôsobom spolupodmieňujú spoločnosťou vnímaný stupeň právnej istoty, a jeho dodržiavanie je jednou zo záruk posilňovania dôvery občanov v právo a justíciu. Obsah právneho poriadku musí byť rovnako záväzný pre občanov aj pre štát, a to nielen vo svojej abstraktnej podobe, ale predovšetkým konkrétne pri výkone súdnej moci.“ (nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. IV. ÚS 193/03 z 15. októbra 2003).

14. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prietáhov vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený, a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania

predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

14.1. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán, aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

15. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

16. Prietahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne exitujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplynúť, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

17. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, IV. ÚS 64/2020).

17.1. V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07]. Naostatok aj ESĽP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESĽP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prietáhov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

IV.3. Posúdenie vecí:

IV.3.1. Právna a faktická zložitosť vecí:

18. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

18.1. Predmetom konania je posudzovanie platnosti skončenia pracovného pomeru sťažovateľky k odporcovi. Ide teda o pracovnoprávny spor, pričom pracovnoprávnu agendu je možné považovať nielen za bežnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ale aj za taký typ súdneho konania, v ktorom by súd mal postupovať s osobitnou rýchlosťou. Tento záver je v predmetnom konaní umocnený aj skutočnosťou (na ktorú poukazuje aj samotná sťažovateľka), že vo veci rozhodoval krajský súd celkovo už trikrát, a teda je možné prisvedčiť jej tvrdeniam, že je s vecou dostatočne oboznámený. S ohľadom na uvedené ústavný súd nehodnotí napadnuté konanie ako právne či fakticky také náročné, ktorému by zodpovedala jeho doterajšia dĺžka.

IV.3.2. Správanie účastníka konania:

19. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných prietahov v súdnom konaní ústavný súd konštatuje, že sa sťažovateľka nijakým spôsobom nepodieľala na vzniknutých prietahoch. Naopak, sama bezúspešne urgovala svojimi podaniami doručenými krajskému súdu 24. apríla 2020 a 5. novembra 2020 postup súdu v konaní.

IV.3.3. Postup krajského súdu v napadnutom konaní:

20. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup krajského súdu v napadnutom konaní.

21. Pri posúdení tohto kritéria musí ústavný súd skonštatovať, že hodnotí napadnuté konanie ako konanie s osobitnou rýchlosťou, ktorému mal zodpovedať (aj s prihliadnutím na závery vyplývajúce z bodu 18.1) aj samotný postup krajského súdu. Krajský súd aj napriek tomu, že bol s vecou dostatočne oboznámený už z predošlého obdobia, keď o veci trikrát rozhodoval, a napriek tomu, že len samotné konanie trvá už do času podania ústavnej sťažnosti viac ako 13 rokov, bol v napadnutom konaní nečinný v čase od 7. januára 2019, keď mu bol spis predložený na odvolacie konanie, až do 12. novembra 2020, keď nariadil termín pojednávania vo veci

na 20. január 2021 a na tento účel aj predvolal strany konania. Tento postup krajského súdu v napadnutom konaní hodnotí ústavný súd ako následok urgencií samotnej sťažovateľky na jeho nečinnosť.

21.1. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia dospel k záveru, že krajský súd v napadnutom konaní koná prietáhovo a že vo veci bolo potrebné rozhodnúť približne v polovičnom časovom horizonte priebehu konania podľa predchádzajúceho bodu. V dôsledku uvedeného tak krajský súd porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie stále trvá a vo veci nebolo dosiaľ rozhodnuté, prikázal ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde krajskému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov.

23. Sťažovateľka požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 6 087 eur z dôvodu prietáhov krajského súdu v napadnutom konaní.

23.1. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020).

23.2. Ústavný súd v napadnutom konaní krajského súdu identifikoval obdobie nečinnosti približne v trvaní jedného roka, a to pri celkovej dobe trvania odvolacieho konania v súčasnom období v trvaní dvoch rokov. Vychádzajúc zo svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020), priznal v popísanej situácii sťažovateľke sumu 1 000 eur, z dôvodu (i) skutočnosti, že identifikovaná doba prietáhov v napadnutom konaní sa týkala postupu krajského súdu v odvolacom konaní, (ii) že krajský súd v odvolacom konaní konal prietáhovo v konaní s osobitnou rýchlosťou, a to pri opätovnom prejednaní veci.

23.3. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia tak ústavný súd vychádzal z judikatúry ESLP, v zmysle ktorej by výška priznaného finančného zadosťučinenia na vnútroštátnej úrovni mala byť v rozumnom pomere k sume, ktorú by v podobných prípadoch sťažovateľovi priznal ESLP (rozsudky vo veci Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97 oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

24. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti požadovala zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 6 087 eur. Vzhľadom na to, že ústavný súd priznal sťažovateľke sumu finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 eur, vo zvyšnej časti jej návrhu nevyhovel.

V. Trovy konania

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

25.1. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou pozostávajúce z odmeny advokátky za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020, a to prevzatie a prípravu zastupovania a písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 šestina z výpočtového základu zo sumy 1 062 eur, čo činí za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 177 eur a režijný paušál je v sume 10,62 eur, a teda v celkovej súhrnnej sume 375,24 eur. Za repliku sťažovateľky ústavný súd náhradu trov konania nepriznal, keďže jej obsah bol iba opakovaním už známych skutočností.

25.2. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti požadovala náhradu trov konania vo výške 789,45 eur. Vzhľadom na to, že ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 375,24 eur, vo zvyšnej časti jej návrhu nevyhovel.

26. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

27. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Libor Duľa
predseda senátu